

Dato: 23.09.2003
Saksnr.: 200305332
Arkivkode E: L40 &13
Saksbehandler: Arne Bulie
Saksgang: Møtedato:
Byutviklingsstyret 15.01.04
Formannskapet 11.02.04

HØRINGINGSUTTALELSE TIL NOU 2003:14 OM BEDRE KOMMUNAL OG REGIONAL PLANLEGGING ETTER PLAN- OG BYGNINGSLOVEN.

Sammendrag:

I 1998 ble det nedsatt et utvalg for å vurdere om planbestemmelsene i plan- og bygningsloven kan forbedres som redskap for å ivareta viktige samfunnsinteresser. I møte 15.08.01 ga formannskapet uttalelse til den første delutredningen etter at byutviklingsstyret hadde uttalt seg. Den andre og avsluttende delutredningen er nå sendt på høring med uttalefrist 01.12.03. Behandlingen tilsier at rådmannens innstilling oversendes innen fristen, vedtakene ettersendes.

Forslaget inneholder en helt ny og omfattende plandel med omredigerte og nye bestemmelser. Forenklet er hovedstrukturen i forslaget:

- Helt ny og "gryteferdig" lovforslag. Det er mer systematisk, fyldigere og mer presist, til dels selvforklarende.
- Plan- og bygningsloven styrket som felles arena for statlig, fylkeskommunal, kommunal og sektoriell planlegging.
- Statlige virkemidler stort sett uendret, utvides litt og presiseres.
- Samordnet regional og kommunal planlegging hvert 4 år (planstrategi)
- Fylkeskommunen har fortsatt viktige oppgaver, interkommunal planlegging løftes fram.
- Planleggingen gjøres mer fleksibel, men samtidig mer krevende ved økt krav til forutsigbarhet, kvalitet og prosesser.

Mer konkret for kommunen består det nye bl.a. i:

- Plikt til å utarbeide planstrategi i det første året etter kommunevalget.
- Større innsats tidlig i planprosessen, - planprogram.
- Kravet om konsekvensutredning integreres i den ordinære planleggingen. Nå skal også arealplanene i seg selv konsekvensvurderes.
- Det kommunale plansystemet består av:
 - Kommuneplanen: samfunnsdel inklusiv langsiktig arealstrategi, arealdel og handlingsdel. Ved revisjon av kommuneplanen kan arealdelen begrenses til å gjelde del av kommunen.
 - Tematisk kommunedelplan
 - Områdeplan (erstatter geografisk kommunedelplan)
 - Detaljplan (erstatter regulerings- og bebyggelsesplan)
- Begrepene samordnet areal- og transportplanlegging, kystsonesplan, vannregionplan og

planlegging for større, sammenhengende natur- og friluftsområder ("markaområder") innføres.

- Utbyggingsavtalene formaliseres og kobles tettere inn i planprosessene.

For øvrig:

- Fylkeskommunen skal tilsvarende utarbeide regional planstrategi. Fylkesplanen skal prioritere innsatsområder, gi retningslinjer for arealbruk og vurdere vesentlige konsekvenser av planen. Det kan utarbeides fylkesdelplan for arealbruk med rettslig binding.
- Interkommunalt samarbeid formaliseres.

For nærmere utdyping vises det til saksfremstilling, vedlegg og eventuelt NOU 2003:14. Utredningen skal også finnes i elektronisk utgave på www.planlegging.no.

Hovedmerknader:

Lovforslaget innebærer at plan- og bygningsloven blir enda viktigere som samfunnsstyrende og samordnende lov i forhold til sektorene og mellom forvaltningsnivåene. Planlovutvalget har gjort et grundig arbeid. Forslaget vil være et godt grunnlag for å videreutvikle planleggingen i takt med samfunnets nye krav til god planlegging. Det er blitt relativt omfangsrikt, gjør planleggingen mer fleksibel, men samtidig også mer krevende med klare regler og rammer for prosess og samarbeid. Det stiller nye krav til kommunens kompetanse og kapasitet for planlegging.

Et viktig mål har vært å forenkle planleggingen. Samlet sett vil loven kunne føre til bedre kvalitet, forutsigbarhet og derav avledet effektivisering under planens gjennomføring. Selve planprosessen med bl.a. krav om program, strategi og konsekvensvurderinger, vil føre til mer omfattende arbeid og lengre saksbehandlingstid. Forenkling er ikke oppnådd.

Innføringen av bestemmelsene om interkommunalt plansamarbeid er positivt, men bidrar, sammen med innføring av fylkesdelplan med bindende arealbruk, til usikkerhet om ansvars- og myndighetsforhold. Det vil kunne begrense kommunens råderett over egne områder. Det kan bli en komplisert prosess å avgjøre hvilke arealplanformer som bør velges for å løse ulike regionale utfordringer. Det bør være opp til kommunene selv å velge hensiktsmessige samarbeidsformer for å ivareta nødvendige felles oppgaver. Bestemmelsene om interkommunalt samarbeid legger til rette for et frivillig og fleksibelt samarbeid. Skrittet bør tas fullt ut ved å innføre en egen plantype til erstatning for fylkesdelplanen. Fylkesplanleggingen bør begrenses til en meget grov, overordnet, retningsgivende fylkesplan. Den bør bidra til ryddigere og mer forutsigbare planprosesser ved en klargjøring og avgrensning av viktige regionale og nasjonale interesser.

Formannskapetets synspunkter på den første delutredningen har bare delvis fått gjennomslag. Punktet om forholdet til fylkesplanleggingen og dispensasjonsadgangen i kystsonen gjentas i forslag til vedtak.

Forslag til vedtak:

1. Det bør være opp til kommunene selv å velge hensiktsmessig samarbeidsform for å ivareta nødvendige felles planoppgaver. Å styrke fylkeskommunens rolle som regional utviklingsaktør og samordnings- og planinstans innebærer neppe noen forenkling. Det gjelder ikke minst i Kristiansandsregionen som er delt i to av en fylkesgrense. Fylkesplanen bør bare bestå av overordnede retningslinjer som tydeliggjør viktige regionale og nasjonale interesser.
2. Det er ikke akseptabelt at fylkesplanleggingen gjøres juridisk bindende. Det bør fortsatt bare være kommunene som i sin arealplanlegging fastsetter arealbruk med bindende virkning. Det er kommunene selv som må ha besluttede myndighet i utviklingen av regional planstrategi og interkommunalt samarbeid.
3. Forslaget om bestemmelser for interkommunalt plansamarbeid er positivt. I Kristiansandsregionen på begge sider av fylkesgrensen er et slikt samarbeid under

utvikling. Forslaget bør vurdere å innføre en regional, fleksibel plantype som kan erstatte fylkesdelplanbegrepet. Alternativt kan det eventuelt lovfestes et krav om regional planlegging som forutsetter at det er de berørte kommunene som selv bestemmer organisering og innhold.

4. Systemet for den kommunale oversiktsplanleggingen er blitt uoversiktlig og omfattende. Forenklinger bør søkes.
5. Dispensasjonsadgangen i kystsonen bør fortsatt ligge i kommunene. Samtidig bør staten og fylkeskommunen klargjøre og presisere grunnlaget for dispensasjonspraksis i områder av nasjonal og viktige regionale interesser.
6. Forslaget om å lovhjemle utbyggingsavtalene er interessant. Avtalene må ses i sammenheng med den planleggingen de er et resultat av. Å kreve en omfattende saksbehandling og medvirkningsprosess har imidlertid lite for seg. Avtalene gjelder vanligvis utbyggingstekniske forhold mellom kommunen og utbygger for å få gjennomført planene.
7. Forslaget stiller nye krav til kommunens kompetanse og kapasitet for planlegging. Dette må følges opp ved at kommunene gis økonomiske rammebetingelser som gjør det mulig å oppfylle intensjonene i forslaget.
8. For øvrig vises det til administrasjonens merknader i saksframstillingen.

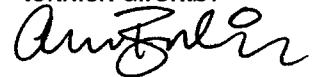

Tor Sommerseth

konst. rådmann

For

Asbjørn Grøvan
teknisk direktør

Trykte vedlegg:

1. Formannskapets vedtak av 15.08.01: Høringsuttalelse om bedre planlegging.
2. Høringsuttalelse av 29.08.03 til NOU 2003:14, om klage, innsigelsesadgang, planbeskrivelse/program og konsekvensutredninger.
3. Sammendrag av forslag til ny plandel av plan- og bygningsloven.
4. Forslag til ny lovtekst

Utrykte vedlegg:

- Høringsbrev av 20.05.03 fra Miljøverndepartementet
- NOU 2003:14, Bedre kommunal og regional planlegging etter plan- og bygningsloven II (planlovutvalgets utredning med lovforslag).